

Chuyển đổi số: "Chỉ bàn làm, không bàn lùi, khó mấy cũng phải làm"

Tại Hội nghị Thường trực Chính phủ về chuyển đổi số với các Bộ trưởng, Trưởng ngành, Chủ tịch UBND tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương diễn ra ngày 19/07/2024, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính khẳng định, việc đẩy mạnh chuyển đổi số đã trở thành xu thế, phong trào, là yêu cầu khách quan, do đó, "chỉ bàn làm, không bàn lùi, khó mấy cũng phải làm".

Chuyển đổi số góp phần thúc đẩy thương mại điện tử

Báo cáo của Bộ Thông tin và Truyền thông tại Hội nghị cho biết, một phần không thể thiếu của kinh tế số là thương mại điện tử. Doanh số thương mại điện tử toàn cầu ước tính đạt gần 6 nghìn tỷ USD, chiếm 19,5% tổng doanh số bán lẻ trên toàn thế giới. 5 thị trường lớn nhất hiện nay bao gồm: Trung Quốc (3 nghìn tỷ USD, chiếm 52,1% thị phần trong thương mại điện tử thế giới), Mỹ (1 nghìn tỷ USD, chiếm 20,1%), Vương quốc Anh (195 tỷ USD, chiếm 3,4%), Nhật Bản (193 tỷ USD, chiếm 3,3%) và Hàn Quốc (147 tỷ USD, chiếm 2,5%).

Trung Quốc đã vượt Mỹ để trở thành thị trường thương mại điện tử lớn nhất thế giới vào năm 2021.

Trung Quốc đã vượt Mỹ để trở thành thị trường thương mại điện tử lớn nhất thế giới vào năm 2021. Các nền tảng thương mại điện tử lớn như Alibaba, JD.com, và Pinduoduo đóng vai trò quan trọng. Alibaba, thông qua Taobao và Tmall, chiếm khoảng 60% thị phần thương mại điện tử Trung Quốc, đạt doanh thu 109,5 tỷ USD trong năm tài chính 2020. Alipay và WeChat Pay, mỗi nền tảng có hơn 1 tỷ người dùng. Trong ngày lễ mua sắm "Single's Day" (11/11/2020), Alibaba ghi nhận tổng giá trị giao dịch (GMV) lên đến 74,1 tỷ USD. Giá trị giao dịch thương mại điện tử ở Trung Quốc đạt 13,8 nghìn tỷ Nhân dân tệ (khoảng 2 nghìn tỷ USD) vào năm 2023. Số lượng người dùng thương mại điện tử ở Trung Quốc đạt 812 triệu vào năm 2023, trong đó mua sắm qua điện thoại di động chiếm hơn 70% tổng giá trị giao dịch.

Đối với Việt Nam, các báo cáo, ý kiến phát biểu tại Hội nghị cho rằng, chuyển đổi số thời gian qua góp phần cung cấp dịch vụ công trực tuyến cho người dân, doanh nghiệp được đẩy mạnh; thúc đẩy kinh tế số, xã hội số... phát triển. Báo cáo tại Hội nghị cho thấy, đã có 16,4 triệu tài khoản trên Cổng Dịch vụ công quốc gia, cung cấp 4.543/6.325 thủ tục hành chính, 43/53 dịch vụ công thiết yếu).

Sản phẩm số của doanh nghiệp Việt Nam tiếp tục phát triển và xuất khẩu đi khắp thế giới. Theo báo cáo của Tổng cục Hải quan, xuất khẩu sản phẩm số tăng từ 113,5 tỷ USD năm 2021 lên 117,3 tỷ USD năm 2023; 6 tháng năm 2024 đạt 64,9 tỷ USD, tăng 23%. Doanh thu phần mềm và dịch vụ công nghệ thông tin tăng khá (năm 2023: 13 tỷ USD; 6 tháng 2024: 6 tỷ USD); xuất khẩu năm 2023 đạt 7,5 tỷ USD; 6 tháng 2024 đạt gần 3 tỷ USD. Nhiều tập đoàn công nghệ hàng đầu thế giới đã đầu tư lớn tại Việt Nam, cam kết đầu tư mới và mở rộng đầu tư, nhất là trong lĩnh vực mới như điện tử, chip bán dẫn, nghiên cứu phát triển, trí tuệ nhân tạo...

Số hóa các ngành kinh tế, công tác chuyển đổi số trong quản lý, đầu tư xây dựng, sản xuất được triển khai mạnh mẽ. Doanh thu thương mại điện tử tăng từ 13,7 tỷ USD năm 2021 lên 20,5 tỷ USD năm 2023. Hàng trăm sản phẩm OCOP đã được bán thông qua các sàn thương mại điện tử trong nước và xuyên biên giới, tạo sinh kế và thu nhập cao cho người nông dân. Thanh toán không dùng tiền mặt được triển khai rộng khắp trên phạm vi cả nước. Tỷ lệ người trưởng thành có tài khoản thanh toán đạt 87%, vượt mục tiêu năm 2025 là 80%. Hiện có 9,13 triệu khách hàng sử dụng Mobile Money, trong đó 72% khách hàng tại khu vực nông thôn, miền núi, vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo.

Hệ thống thuế điện tử được xây dựng đồng bộ từ đăng ký thuế đến khai thuế, nộp thuế, hoàn thuế điện tử và triển khai Hệ thống hoá đơn điện tử trên toàn quốc (xử lý 8,8 tỷ hóa đơn).

Chuyển đổi số phục vụ người dân, an sinh xã hội có bước phát triển mạnh mẽ, như: đăng ký thi tốt nghiệp trung học phổ thông, đăng ký xét tuyển trực tuyến trong giáo dục; liên thông dữ liệu khám sức khỏe lái xe, giấy chứng sinh, khai tử...; trong bảo hiểm xã hội (trong cao điểm COVID-19, trong 1 tháng đã chi trả 31.836 tỷ đồng cho trên 13,3 triệu lượt người lao động qua hệ thống điện tử); 63/63 địa phương thực hiện chi trả an sinh xã hội qua tài khoản cho 1,96 triệu người với số tiền trên 8.280 tỷ đồng.

Phát huy tinh thần 5 "đẩy mạnh", 5 "bảo đảm" gắn với 5 "không"

Phát biểu kết luận Hội nghị, Thủ tướng Phạm Minh Chính giao Bộ Công an, Bộ Thông tin và Truyền thông, Văn phòng Chính phủ tiếp thu các ý kiến, hoàn thiện và trình ban hành Nghị quyết của Chính phủ về chuyển đổi số để thống nhất triển khai trong giai đoạn tới. Thủ tướng nhấn mạnh việc đẩy mạnh chuyển đổi số đã trở thành xu thế, phong trào, là yêu cầu khách quan, do đó, "chỉ bàn làm, không bàn lùi, khó mấy cũng phải làm". Trong giai đoạn 2021-2024, chuyển đổi số được đẩy mạnh theo hướng toàn dân, toàn diện, bao trùm, xuyên suốt, có kết quả thiết thực, đóng góp tích cực vào sự phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

Toàn cảnh Hội nghị

Thủ tướng cũng chỉ ra nhiều khó khăn và hạn chế trong quá trình chuyển đổi số như: một số lãnh đạo chưa coi chuyển đổi số là nhiệm vụ trọng tâm, chưa thực sự quan tâm, chỉ đạo, ưu tiên nguồn lực cho chuyển đổi số; xây dựng chính sách còn chậm; hạ tầng số phát triển chưa đồng đều; công tác an ninh mạng chưa được quan tâm đúng mức... Thủ tướng khái quát 5 bài học kinh nghiệm quan trọng: (1) Phải huy động sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, các bộ, ngành, địa phương; (2) Phải có chương trình, kế hoạch cụ thể, phân công rõ người, rõ việc, rõ ưu tiên, rõ thời gian...; (3) Phải đẩy mạnh hoàn thiện thể chế, cơ chế, chính sách, mạnh dạn thí điểm các mô hình mới; (4) Phải luôn giữ vững kỷ luật, kỷ cương; đẩy mạnh phân cấp, phân quyền gắn với phân bổ nguồn lực; (5) Phải lấy người dân, doanh nghiệp là trung tâm, là chủ thể và là mục tiêu.

Thủ tướng nhấn mạnh, cần mạnh dạn "tăng tốc", "bứt phá" trong chuyển đổi số với khí thế tiến công mạnh mẽ, phát huy tinh thần 5 "đẩy mạnh", 5 "bảo đảm" gắn với 5 "không".

"5 đẩy mạnh" gồm: (1) Đẩy mạnh thống nhất nhận thức và hành động của người lãnh đạo trong chuyển đổi số, phát huy tính tiên phong, nêu gương, đi đầu; (2) Đẩy mạnh hoàn thiện thể chế, cơ chế chính sách, để thúc đẩy chuyển đổi số, phù hợp với thông lệ quốc tế; thúc đẩy phát triển kinh tế số, xã hội số, công dân số; (3) Đẩy mạnh đầu tư hạ tầng số quốc gia thông suốt, phát triển nền tảng số, dữ liệu số, hệ sinh thái số thuận tiện; (4) Đẩy mạnh an ninh mạng, an toàn thông tin, bảo vệ dữ liệu, bảo vệ chủ quyền không gian mạng quốc gia từ sớm, từ xa; (5) Đẩy mạnh xây dựng văn hóa số, góp phần xây dựng nền văn hóa đậm đà bản sắc dân tộc và hội nhập thế giới.

"5 bảo đảm" gồm: (1) Bảo đảm triển khai chuyển đổi số, Đề án 06 đồng bộ, hiệu quả tại tất cả các bộ, ngành, địa phương, các lĩnh vực kinh tế, xã hội và môi trường để người dân, doanh nghiệp được thụ hưởng; (2) Bảo đảm nguồn lực cho chuyển đổi số quốc gia, nhất là đầu tư phát triển hạ tầng số, nền tảng số, đào tạo nhân lực số; (3) Bảo đảm 100% dịch vụ công trực tuyến thiết yếu cho người dân, tiếp cận dễ dàng, an toàn, tiện lợi, tiết giảm chi phí; (4) Bảo đảm nhân lực cho chuyển đổi số và các ngành kinh tế mới nổi, chú trọng đào tạo kỹ năng số gắn với nhu cầu thị trường; (5) Bảo đảm hài hòa lợi ích giữa Nhà nước, người dân và doanh nghiệp, nhà đầu tư, góp phần thúc đẩy kinh tế phát triển bền vững.

"5 không" gồm: (1) Không nói không, không nói khó, không nói có mà không làm; không bàn lùi, chỉ bàn làm; (2) Không để ai bị bỏ lại phía sau trong tiến trình chuyển đổi số quốc gia, triển khai Đề án 06; (3) Không tiền mặt, hướng tới mọi giao dịch thông qua phương thức điện tử, phòng chống tham nhũng; (4) Không giấy tờ, hướng tới số hóa toàn diện; (5) Không để người dân, doanh nghiệp mất nhiều thời gian, công sức, chi phí tuân thủ.

Thủ tướng yêu cầu các Bộ trưởng, Trưởng ngành, Chủ tịch UBND các tỉnh, thành phố phải tiên phong, gương mẫu thúc đẩy chuyển đổi số thuộc phạm vi quản lý, chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của mình, "đã quyết tâm rồi phải quyết tâm cao hơn, đã nỗ lực rồi phải nỗ lực hơn, làm việc có trọng tâm, trọng điểm rồi phải xác định trọng tâm, trọng điểm hơn nữa, đã hiệu quả rồi phải hiệu quả hơn nữa".

VH

Nguồn: TẠP CHÍ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ VIỆT NAM